

Rzeszów, 11 kwietnia 2024 r.

Prof. dr hab. Marcin JURGILEWICZ
Politechnika Rzeszowska im. I. Łukasiewicza

RECENZJA

rozprawy doktorskiej Pana płk. mgr. inż. Dariusza Latosiewicza
pt.: *Model planowania naboru żołnierzy w korpusie szeregowych zawodowych
w Siłach Zbrojnych RP w obliczu obecnych zagrożeń bezpieczeństwa militarnego*
przygotowanej pod kierunkiem naukowym
Pana płk. dr. hab. Bartosza Kozickiego, prof. WAT
oraz promotora pomocniczego
Pana płk. dr. inż. Jarosława Tomaszewskiego

W wykonaniu uchwały nr 25/RDN NoB/2024 Rady Dyscypliny Naukowej Nauki o Bezpieczeństwie Wojskowej Akademii Technicznej im. Jarosława Dąbrowskiego z dnia 27 marca 2024 r. w sprawie wyznaczenia recenzenta w postępowaniu o nadanie stopnia naukowego doktora Panu płk mgr inż. Dariuszowi Latosiewiczowi przedstawiam recenzję rozprawy doktorskiej pt.: *Model planowania naboru żołnierzy w korpusie szeregowych zawodowych w Siłach Zbrojnych RP w obliczu obecnych zagrożeń bezpieczeństwa militarnego*, której promotorem jest Pan płk dr hab. Bartosz Kozicki, prof. WAT, a promotorem pomocniczym Pan płk dr inż. Jarosław Tomaszewski z oceną pozytywną oraz wnioskiem o przeprowadzenie dalszych czynności przewodu doktorskiego zmierzających do nadania Panu płk. mgr. inż. Dariuszowi Latosiewiczowi stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie.

1. Znaczenie podjętego tematu rozprawy doktorskiej

Pan płk mgr inż. Dariusz Latosiewicz przyjął jako wyzwanie naukowe interesujący problem badawczy, który został poświęcony opracowaniu modelu planowania naboru żołnierzy w korpusie szeregowych zawodowych w Siłach Zbrojnych RP z perspektywy aktualnych zagrożeń bezpieczeństwa militarnego. Uwzględniając fakt, że współczesne zagrożenia dla społeczeństwa ulegają dynamicznym zmianom, a odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa w państwie spoczywa na władzy publicznej, toteż naukowa analiza w tym zakresie jest niezwykle pożądana. Jednym z rodzajów bezpieczeństwa jest bezpieczeństwo militarne, którego miarą jest potencjał siły militarnej państwa. Podjęcie się zatem przez Doktoranta problematyki związanej w istocie z analizą stanu potencjału Sił Zbrojnych RP z perspektywy współczesnych zagrożeń bezpieczeństwa militarnego, zwłaszcza w czasie trwającego konfliktu na Ukrainie uzasadnia zajęcie się naukowo tym obszarem. Tym samym dokonany w rozprawie doktorskiej wybór przedmiotu badań jest właściwy, bowiem dostrzeżony przez Doktoranta podczas obserwacji uczestniczącej proces planowania naboru żołnierzy w Siłach Zbrojnych RP pozwolił zdiagnozować różnice zachodzące między planowanymi a rzeczywistymi zwolnieniami żołnierzy w korpusie szeregowych, a w związku z tym przeprowadzona w dysertacji naukowej analiza i ocena aktualnie stosowanego procesu naboru żołnierzy umożliwiła nakreślenie i wypełnienie występujących w tym obszarze niedomagań (s. 13).

Podjęcie się zatem przez Doktoranta utworzenia modelu planowania naboru żołnierzy w korpusie szeregowych zawodowych wobec obecnych zagrożeń mających wpłynąć na poprawę bezpieczeństwa militarnego Rzeczypospolitej Polskiej stało się trafnym wyborem, a sama lektura rozprawy doktorskiej pozwala stwierdzić, że takie ujęcie zagadnienia stanowi oryginalne, a jednocześnie ciekawe wyzwanie naukowe.

2. Ogólna charakterystyka rozprawy doktorskiej

Recenzowana rozprawa doktorska liczy 285 stron i została podzielona na kilka części. W ich skład wchodzi: wstęp (s. 11-12), sześć rozdziałów (s. 13-241), podsumowanie i wnioski (s. 242-245), bibliografia obejmująca piśmiennictwo naukowe, akty prawne, źródła internetowe i orzecznictwo (s. 246-275), spis rysunków, tabel i wzorów (s. 276-285).

3. Ocena metodologiczna i merytoryczna rozprawy doktorskiej

Przedmiotem badań recenzowanej rozprawy doktorskiej stało się utworzenie modelu planowania naboru żołnierzy w korpusie szeregowych zawodowych wobec obecnych zagrożeń mających wpłynąć na poprawę bezpieczeństwa militarnego Rzeczypospolitej Polskiej. Główny problem badawczy został ujęty w pytaniu o to, w jaki sposób nowy model planowania naboru żołnierzy w korpusie szeregowych zawodowych wobec obecnych zagrożeń wpłynie na poprawę bezpieczeństwa militarnego Rzeczypospolitej Polskiej. Dopelnieniem głównego problemu badawczego było sformułowanie szczegółowych problemów badawczych w formie pytań o to, jakie obecnie zagrożenia dla państw NATO mają wpływ na proces planowania naboru żołnierzy w korpusie szeregowych zawodowych w Siłach Zbrojnych RP; jakie są kierunki zmian Sił Zbrojnych RP wobec wyzwań w XXI wieku; jaki jest aktualnie stosowany model planowania naboru żołnierzy w korpusie szeregowych zawodowych w Siłach Zbrojnych RP oraz jak wpływają na niego aktualne zagrożenia bezpieczeństwa militarnego RP; w jaki sposób nowy model może usprawnić proces planowania naboru żołnierzy w korpusie szeregowych zawodowych wobec aktualnych zagrożeń bezpieczeństwa militarnego Polski, jak również w jaki sposób miałby zostać zaimplementowany nowy model planowania naboru szeregowych do Sił Zbrojnych RP. Jeśli zaś idzie o główny cel badań to dotyczył on opracowania modelu planowania naboru żołnierzy w korpusie szeregowych zawodowych w Siłach Zbrojnych RP wobec zagrożeń

bezpieczeństwa militarnego w XXI wieku. Cel główny badań dopełniony został celami szczegółowymi dotyczącymi w istocie: rozpoznania aktualnych zagrożeń dla państw NATO mających wpływ na proces planowania naboru żołnierzy w korpusie szeregowych zawodowych w Siłach Zbrojnych RP; identyfikacji kierunków zmian Sił Zbrojnych RP wobec wyzwań w XXI wieku; oceny aktualnie stosowanego modelu planowania naboru żołnierzy w korpusie szeregowych zawodowych w Siłach Zbrojnych RP pod kątem wpływu na niego obecnych zagrożeń bezpieczeństwa militarnego RP; budowy nowego modelu planowania naboru żołnierzy w korpusie szeregowych zawodowych wynikającego z aktualnego zapotrzebowania Sił Zbrojnych RP, jak również opracowania procesu implementacji zbudowanego modelu naboru szeregowych w Siłach Zbrojnych RP (s. 14-15).

Przyjęta przez Doktoranta ogólna sytuacja problemowa wraz z określonymi problemami i celami badawczymi wpłynęły na sformułowanie tez badawczych. I tak, główną tezą badawczą było przyjęte założenie, że: *opracowany model planowania naboru żołnierzy w korpusie szeregowych zawodowych wzmocni bezpieczeństwo militarne w obliczu obecnych zagrożeń Rzeczypospolitej Polskiej.* Natomiast tezy szczegółowe badań dotyczyły założeń, które sprowadzono do twierdzeń, że: *obecnym zagrożeniem dla państw należących do NATO jest Rosja, a jej atak na Ukrainę wpłynął na wzrost liczby żołnierzy w korpusie szeregowych zawodowych w Siłach Zbrojnych RP i ich finansowanie w 2023 r.; modernizacja sprzętu wojskowego i planowany wzrost stanów osobowych żołnierzy w resorcie obrony narodowej wymuszają opracowanie nowego modelu naboru w korpusie szeregowych zawodowych w Siłach Zbrojnych RP; w aktualnym modelu naboru żołnierzy w korpusie szeregowych zawodowych brakuje precyzyjnego narzędzia do zaawansowanych analiz, ocen danych retrospektywnych dotyczących zwolnień i ich prognozowania na przyszłość na podstawie kilku grup zmiennych zależnych; nowy model planowania naboru żołnierzy w korpusie szeregowych zawodowych usprawni kalkulowanie ich liczby przez prognozowanie zwolnień na podstawie doboru metody wynikającej*

z analizy i oceny dwóch grup szeregów czasowych według jednoimiennych lat wysługi: zwolnień żołnierzy i stanów osobowych na 1 stycznia roku planistycznego w ujęciu dynamicznym, jak również przyjęto i to, że zastosowanie przyjętych w rozprawie doktorskiej etapów implementacji modelu naboru żołnierzy do Sił Zbrojnych RP usprawni aktualnie obowiązujący proces (s. 15-16).

Doktorant poszukując odpowiedzi na sformułowane cele i problemy badawcze, jak też weryfikując przyjęte tezy badawcze posłużył się podstawowymi metodami, technikami i narzędziami badawczymi. I tak, w rozprawie doktorskiej wykorzystano metody badawcze teoretyczne tj.: analiza, analogia, abstrahowanie oraz syntezę, jak też metody empiryczne: przegląd dokumentów źródłowych, kwerenda dokumentów planistycznych, badania *desk research*, metody statystyczne i modelowanie. Technikami badawczymi była wielowymiarowa analiza porównawcza i prognozowanie, z kolei narzędziem badawczym Doktoranta stał się model biznesowy EPC (s. 18-19).

Przyjęta przez Doktoranta metodologia badań własnych, jak też poprawnie przeprowadzony proces badawczy ujęty w kilku modelowych etapach wraz z określonymi granicami badań sprowadzającymi się do obszaru Rzeczypospolitej Polskiej oraz czasookresu obejmującego lata 2018-2022 (s. 16) pozwalają przyjąć stanowisko, że pod kątem metodologicznym recenzowana dysertacja naukowa została sporządzona na poziomie wysoce zadowalającym.

Sferę merytoryczną rozprawy doktorskiej ujęto w jej poszczególnych rozdziałach. Doktorant wyodrębnił sześć rozdziałów, wśród których pierwszy został poświęcony metodologii prowadzonych badań, a kolejne pięć merytorycznej analizie poszczególnych wątków badawczych. I tak, w rozdziale drugim ukazano problem zagrożeń Sojuszu Północnoatlantyckiego w XXI wieku wskazując na zagrożenia współczesnego świata, politykę NATO wobec aktualnych zagrożeń oraz trwającego konfliktu na Ukrainie oraz na zmiany w finansowaniu państwo NATO wobec konfliktu Rosja - Ukraina.

W rozdziale trzecim opisano kierunki zmian w Siłach Zbrojnych RP wobec współczesnych wyzwań ukazując kolejno zmiany w finansowaniu Sił Zbrojnych w 2023 r., aktualne zmiany w strukturach organizacyjnych Sił Zbrojnych RP, rozwój potencjału sprzętowego oraz rolę i znaczenie korpusu szeregowych dla potencjału Sił Zbrojnych RP, jak również uposażenia, dodatki żołnierzy zawodowych w aspekcie wyzwań bezpieczeństwa w XXI wieku.

Kolejne rozdziały – czwarty i piąty poświęcone zostały planowaniu oraz modelowaniu naboru żołnierzy w korpusie szeregowych w Siłach Zbrojnych RP. W tych częściach rozprawy doktorskiej ukazano w szczególności istotę procesu planowania, proces planowania naboru żołnierzy w korpusie szeregowych w Siłach Zbrojnych RP, proces wyznaczania żołnierzy w korpusie szeregowych do pełnienia zawodowej służby wojskowej na stanowiska służbowe poza granicami państwa, jak również wielowymiarową analizę porównawczą stanów osobowych w korpusie szeregowych, ich zwolnień i przyjęć oraz nowy model naboru żołnierzy w korpusie szeregowych.

Natomiast ostatni rozdział – szósty dotyczył możliwości implementacji opracowanego modelu w Siłach Zbrojnych RP, w którym ukazano weryfikację modelu naboru do Sił Zbrojnych RP w korpusie szeregowych, etapy implementacji modelu naboru do Sił Zbrojnych RP, jak również proces aktualizacji modelu naboru do Sił Zbrojnych RP w korpusie szeregowych.

W ramach podsumowania Doktorant słusznie dostrzegł, że aktualne zagrożenia dla bezpieczeństwa narodowego państwa prowadzą do licznych problemów kadrowych w rezultacie dynamicznych zmian, jakie zachodzą w sferze strukturalno-funkcjonalnej resortu obrony narodowej. To z kolei wymaga zdaniem Doktoranta zmiany podejścia do planowania wskutek właściwej oceny dotyczącej stanu osobowego w korpusie szeregowych zawodowych. Opracowany zaś przez Doktoranta model planowania naboru żołnierzy w korpusie szeregowych ma na celu zwiększenie zdolności obronnych państwa, co może być w praktyce wysoce użyteczne (s. 242-245).

Recenzowana rozprawa doktorska przy jej pozytywnej ocenie w całości tak w sferze metodologicznej, jak też merytorycznej, skłania do zgłoszenia zastrzeżenia. Doktorant opisując aktualne zmiany w strukturach organizacyjnych Sił Zbrojnych (s. 119-129) słusznie wskazał na fakt dostosowania aktów prawnych (mocą wejścia w życie ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny [Dz.U. z 2024 r. poz. 248 tj.]) do postawionych zadań władzy publicznej w sferze obronności państwa, jakkolwiek pominął swoje krytyczne stanowisko co do obowiązujących regulacji normatywnych. Oczekiwałbym zatem, aby podczas obrony Doktorant wyraziła swój pogląd w tym zakresie.

4. Ocena redakcyjna rozprawy doktorskiej

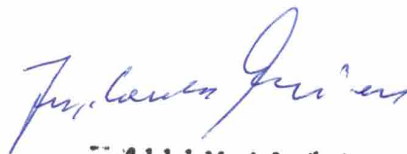
Rozprawa doktorska opracowana przez Pana płk. mgr. inż. Dariusza Latosiewicza to rzetelnie opracowana praca naukowa tak w aspekcie poprawnie zastosowanej terminologii, jak też z perspektywy redakcyjnej. I choć zdarzają się w treści drobne uchybienia interpunkcyjne, tym niemniej całość pracy prezentuje wysoki poziom techniczno-stylistyczny.

5. Wniosek końcowy

Podsumowując stwierdzam, że recenzowana rozprawa doktorska autorstwa Pana płk. mgr. inż. Dariusza Latosiewicza pt.: *Model planowania naboru żołnierzy w korpusie szeregowych zawodowych w Siłach Zbrojnych RP w obliczu obecnych zagrożeń bezpieczeństwa militarnego*, której promotorem jest Pan płk dr hab. Bartosz Kozicki, prof. WAT, a promotorem pomocniczym Pan płk dr inż. Jarosław Tomaszewski jest oryginalnym opracowaniem naukowym wpisującym się w jeden z nurtów badawczych prowadzonych w dziedzinie nauk społecznych na gruncie dyscypliny nauki o bezpieczeństwie. Recenzowana rozprawa doktorska wychodzi naprzeciw aktualnym wyzwaniom i potrzebom w zakresie wdrażania nowatorskich rozwiązań do resortu obrony narodowej związanych z planowaniem naboru kadrowego do korpusu szeregowych, aby zwiększyć potencjał obronny państwa.

Wskazane zatem w rozprawie doktorskiej modelowe rozwiązania mają charakter wysoce usprawniający, co utwierdza w przekonaniu, że Doktorant nie tylko posiada umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej i opracowywania zagadnień w sposób oryginalny i wartościowy, ale też skłania recenzenta do sformułowania wniosku o wyróżnienie przedmiotowej rozprawy doktorskiej, co niniejszym czynię.

Podsumowując recenzowana rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2023 r. poz. 742 ze zm.), tym samym wnoszę o dopuszczenie Pana płk. mgr. inż. Dariusza Latosiewicza do dalszych etapów postępowania doktorskiego.

prof. dr hab. Marcin Jurgilewicz